

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

نام دوره (درس): مدیریت بهداشت محیط در شرایط اضطراری

نام گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط

نام مدرس/مدرسین: دکتر عباس شاهسونی

رشته/مقطع تحصیلی جمعیت هدف: مهندسی بهداشت محیط / کارشناسی ترم ۷

نوع و تعداد واحد: ۱/۵

هدف کلی دوره: آشنایی و کسب مهارت در زمینه اقدامات بهداشتی بخصوص محیط در شرایط اضطراری و نحوه مشارکت پرسنل بهداشت محیط در تیم های بهداشتی و پزشکی در شرایط بحرانی

شرح درس:

آشنایی با حوادث طبیعی، اثرات آنها، مشکلات بهداشتی بخصوص مسائل بهداشت محیطی در شرایط اضطراری و اقدامات لازم در جهت رفع نیازهای بهداشت محیط در این شرایط بسیار مهم است. آشنایی، برنامه ریزی، وضعیت سازمان های مختلف ملی و بین المللی و نقش پرسنل بهداشت محیط در تیم های بهداشتی جهت اقداماتی نظیر گندزدایی، تامین آب، دفع فاضلاب، مبارزه با جوندگان و سایر ناقلین و دفع پسماند، تامین بهداشت مواد غذایی بسیار مهم و حیاتی می باشد. در این درس به این موارد پرداخته خواهد شد.

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

اهداف اختصاصی دوره (رفتاری)^۱

از فراگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:

تعریف شرایط اضطراری، بلایا، فاجعه، آسیب پذیری، آمادگی، تاب آوری و ظرفیت را بیان نموده و سازمان های ملی و بین المللی موثر در شرایط اضطراری را نام ببرد.

انواع بلایای طبیعی و انسان ساخت و تقسیم بندی آنها را از نظر شدت و مقیاس بیان نماید.

اقدامات اضطراری بهداشت محیطی را قبل از وقوع، هنگام وقوع و پس از وقوع بلایا توضیح دهد.

جایگاه بهداشت محیط و وظایف آن در کمیته های کشوری و استانی در شرایط بحران را بیان نماید.

نحوه انجام برنامه ریزی و مدیریت فعالیت های بهداشت محیط در شرایط اضطرار را توضیح دهد.

نحوه ارزیابی سریع بهداشتی پس از وقوع شرایط اضطراری و شرایط بهداشتی برپایی مکان های اسکان موقت و اردوگاههای چادری را بیان نماید.

نحوه نظارت بهداشت محیط بر تامین آب آشامیدنی سالم، دفع فضولات انسانی و حیوانی، مدیریت پسماند و بهداشت مواد غذایی در شرایط اضطرار را توضیح دهد.

نحوه نظارت بهداشت محیط بر مدیریت پسماند در مراکز ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، مبارزه با بندپایان و جوندگان و مدیریت فاضلاب در شرایط اضطرار را بیان نماید.

نحوه ضدعفونی آمبولانس، حمل و نقل و دفن اجساد در شرایط اضطرار را بیان نماید.

منابع انتشار آلودگی هوای ناشی از بلای طبیعی و کنترل آن در شرایط اضطرار را بیان نماید.

اقدامات بهداشتی در شرایط جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی در مناطق جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی آوارگان در شرایط اضطرار را توضیح دهد.

بیماری های شایع بعد از وقوع بلایا و سوانح که ارتباط مستقیم با عوامل محیطی نظیر آب و فاضلاب را دارند را بیان نموده و نحوه کنترل آنها را توضیح دهد.

نقش بیمارستان ها در شرایط اضطراری و مشکلات بهداشتی آنها در شرایط اضطرار را بیان نماید.

^۱ منظور از اهداف رفتاری، بیان انتظارات اساتید برحسب رفتار قابل مشاهده و اندازه گیری می باشد و با افعال رفتاری همچون تحلیل کردن، پیش بینی کردن، توضیح دادن، مجزا کردن، تقسیم کردن، نوشتن، محاسبه کردن، کشیدن و ... بیان می شود.

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

سرفصل های آموزشی دوره		
شماره جلسه	عنوان یا موضوع	مدرس / مدرسین
۱	آشنایی با کلیات بلایا، طبقه بندی، تعریف شرایط اضطراری و سازمان های ملی و بین المللی	عباس شاهسونی
۲	آشنایی با انواع شامل بلایای طبیعی و انسان ساخت، اهمیت و نتایج آن، (زمین لرزه، طوفان ها، سونامی، موج سرمای سخت، سیل، گرد باد، بهمن، رعد و برق، تغییرات شدید درجه حرارت، خشکسالی، آتشفشان، آتش سوزی، جنگ، مهاجرت آوارگان، اپیدمی و....)	****
۳	آشنایی با اقدامات اضطراری برای هر نوع بلایا - اقدامات پیش از وقوع - اقدامات هنگام وقوع - اقدامات پس از وقوع	****
۴	آشنایی با جایگاه بهداشت محیط در شرایط بحران - تعریف بحران، مدیریت بحران در شرایط اضطراری - اسناد بالادستی: قانون مدیریت بحران	****
۵	آشنایی با برنامه ریزی و مدیریت فعالیت های بهداشت محیط (هماهنگی، سازمان دهی، تعداد کارکنان، تجهیزات و لوازم حمل و نقل، مسکن و غذا برای کارکنان امداد، قواعد و مقررات)	****
۶	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - جستجو، نجات و تخلیه - مراقبت و کمک های اولیه - ارزیابی سریع بهداشتی - شرایط بهداشتی برپایی مکان های اسکان موقت و اردوگاههای چادری	****
۷	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - تامین آب آشامیدنی سالم، دفع فضولات انسانی و حیوانی - مدیریت پسماند - بهداشت مواد غذایی	****
۸	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - مدیریت پسماند در مراکز ارائه خدمات بهداشتی و درمانی - مبارزه با بندپایان و جوندگان	****

دفتر توسعه آموزش (EDO)
 طرح دوره (Course Plan)

- مدیریت فاضلاب		
۹	آشنایی با نحوه ضدعفونی آمبولانس، حمل و نقل و دفن اجساد	****
۱۰	آشنایی با آلودگی هوای ناشی از بلای طبیعی و کنترل آن	****
۱۱	آشنایی با اقدامات بهداشتی در شرایط جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی در مناطق جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی آوارگان	****
۱۲	آشنایی با بیماری‌های شایع بعد از وقوع بلایا و سوانح	****
۱۳	نقش بیمارستان‌ها در شرایط اضطراری و مشکلات بهداشتی آنها	****
۱۴	امتحان پایان ترم	

شیوه (های) تدریس:

- سخنرانی بازخوردی
- پرسش و پاسخ
- پروژه
- ارسال منابع و محتوای لازم

وسایل کمک آموزشی:

- PowerPoint
- White board

شیوه (های) ارزشیابی های دوره:

- حضور فعال در کلاس، پرسش و پاسخ در کلاس - تکالیف - پروژه کلاسی (۳۰ درصد)
- امتحان پایان ترم (۷۰ درصد)

منابع مورد استفاده (فارسی و انگلیسی):

- ۱- راهنمای بهسازی محیط در بلای طبیعی / دکتر ندیم / مرکز نشر دانشگاهی
- ۲- مدیریت بحران در نواحی شهری / مجید عبداللهی / انتشارات سازمان شهرداری ها
- ۳- بهداشت در بلایا / الهیار عرب / انتشارات گلبان
- ۴- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری / احمد اصل هاشمی / نشر اختر
- ۵- راهنمای عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا / دکتر محمدی / مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت
- ۶- راهنمای مدیریت بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا / دکتر محمدی / مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت
- ۷- بهسازی محیط در شرایط اضطراری / دکتر کاظم ندافی / انتشارات نص
- ۸- راهنمای آمادگی بخش بهداشت و درمان در برابر وضعیت های اضطراری و بلایا / وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی